

به نام خداوند بخشنده مهربان

آموزش قرآن

ششم دبستان

نیازهای ویژه (ذهنی)

۱۳۹۴-۹۵

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور
برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف :
معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی
واحد کارشناسی برنامه ریزی آموزشی کودکان و دانش آموزان کم توان ذهنی
نام کتاب : آموزش قرآن کد : ۵۰/۷۱
آماده سازی : اداره ی کل نظارت بر نشر و مواد آموزشی
مؤلفان : روزیتا گودرزی و فاطمه ایمانی مهر
مدیر هنری : مجید ذاکری یونسی
طراح گرافیک و صفحه آرایی : محمد عباسی
طراح جلد : حمید رضا سلیمانی
ناشر : شرکت افست (سهامی عام) (www.offset.ir)
سال انتشار : ۱۳۹۴

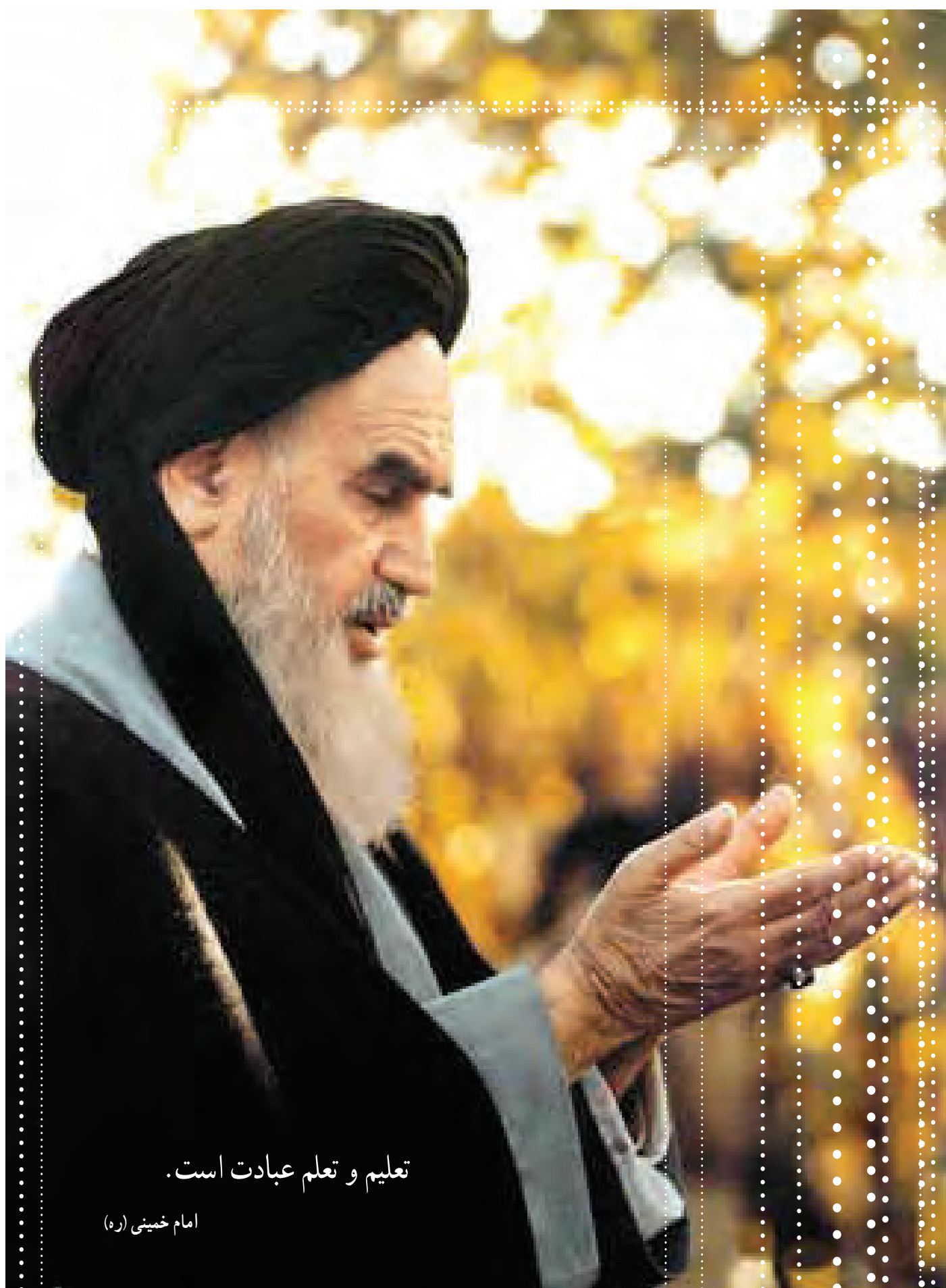
حق چاپ محفوظ است.

ISBN 978-964-05-2093-2

شابک ۹۸-۹۶۴-۰۵-۲۰۹۳-۲

۱۳۹۴

تعلیم و تعلم عبادت است.

امام خمینی (ره)

بِسْمِ تَعَالَى

((...ومن احياها فانا احيا الناس جميعا...))

فرآیند برنامه ریزی درسی از مولفه های پیچیده، گسترده و بسیار تأثیرگذاری است که به چرایی و چگونگی آموزش و پرورش به شکل تجویزی و کلان می پردازد. و با استفاده از اهداف، محتوا و روش یا سایر عناصر به تبیین سیاست های تعلیم و تربیت می پردازد.

محتوای تألیف شده بخشی از فرآیند برنامه ریزی درسی است که با سازمان دهی مفاهیم و موضوعات (دارای مخاطبان مشخص و اهداف، ساختار و برنامه ی معین) ضمن حفظ انعطاف پذیری برای تحقق اهداف در ابعاد مختلف متناسب با نیازهای متنوع فراگیران طراحی شده است.

امیدوارم این محتوا زمینه ساز دست یابی دانش آموزان به صلاحیت های فردی و اجتماعی باشد و آرزوهای معلمان و والدین این کودکان و نوجوانان را جامه ی واقعیت بپوشاند.

بی شک تحقق این اهداف بزرگ و تعالی بخش نیازمند همراهی و مساعدت مسوولین و دست اندرکاران در سازمان آموزش و پرورش استثنایی، مولفین و همکاران سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی است. لذا بر خود لازم می دانم از همه عزیزان که تلاش بسیار زیادی را در مراحل گوناگون تألیف و آماده سازی و چاپ انجام داده اند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم. در ضمن منتظر نظرات و پیشنهادهای ارزنده صاحبان اندیشه و تجربه در جهت ارتقاء کیفیت برنامه ها خواهیم بود.

وما توفیقنا الا با...العزیز الحکیم

دکتر نادر عبدالمسیان

معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

فهرست

صفحه

عنوان

۲..... شعر سوره ناس

۳..... آمادگی برای خواندن سوره ناس

۴..... درس اول : خواندن سوره ناس

۵..... گلی از باغ دین : یاد خدا

۷..... شعر سوره کوثر

۸..... آمادگی برای خواندن سوره کوثر

۹..... درس دوم : خواندن سوره کوثر

۱۰..... گلی از باغ دین : کتاب آسمانی

عنوان

صفحه

- ۱۲..... شعر سوره فیل
- ۱۳..... آمادگی برای خواندن سوره فیل / آیات ۱ تا ۳
- ۱۴..... درس سوم : خواندن سوره فیل / آیات ۱ تا ۳
- ۱۵..... گلی از باغ دین : سلام کردن

- ۱۷..... آمادگی برای خواندن سوره فیل / آیات ۴ و ۵
- ۱۸..... درس چهارم : خواندن سوره فیل / آیات ۴ و ۵
- ۱۹..... گلی از باغ دین : صلوات
- ۲۱..... شعر بهترین راهنما

پیش‌گفتار

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ساختار کتاب

- کتاب درسی یکی از مواد آموزشی است و نقش مهمی در تأمین اهداف آموزش و پرورش ایفا می‌کند. سازماندهی محتوا بر اساس ساختار موضوعی است.
- ۱- با توجه به اینکه بخشی از قواعد مربوط به روخوانی قرآن در پایه‌های قبل آموزش داده شده و ادامه آن در محتوای دروس پیش حرفه‌ای ارائه شده است، در نتیجه، در جهت حفظ توالی آموزش، در پایه ششم ابتدایی فقط آموزش روخوانی سوره‌های قرآن مدنظر است.
 - ۲- در این کتاب سوره‌های کوتاهی از قرآن انتخاب شده است که خواندن آن‌ها متناسب با توانایی‌های دانش‌آموزان است.
 - ۳- در طراحی و تدوین تمرین‌ها سعی بر آن بوده که دانش‌آموزان علاوه بر تمرین‌های انفرادی، در فعالیت‌های گروهی نیز شرکت کنند. فعالیت‌ها در قالب «آمادگی برای خواندن سوره»، «کلمه خوانی» و «جداخوانی و تکمیل کلمه» طراحی شده است.
 - ۴- برای ارائه اطلاعات بیش‌تر در پایان هر درس قسمتی با عنوان «گلی از باغ دین» ارائه شده که مورد ارزشیابی قرار نمی‌گیرد.
 - ۵- استفاده از شعرهای مرتبط با اهداف کتاب در شروع هر درس به دلیل ایجاد فضایی با نشاط، ایجاد انگیزه و هم‌چنین به عنوان یک فعالیت گروهی در نظر گرفته شده است و نیازی به حفظ کردن آن‌ها نمی‌باشد.
 - ۶- دروس ارائه شده که شامل خواندن سوره‌ها می‌باشد صرفاً جهت روخوانی بوده و نیازی به حفظ کردن ندارند.

ویژگی فعالیت‌ها و تمرین‌های کتاب «آموزش قرآن»

- شعرخوانی: این فعالیت با هدف ایجاد انگیزه بوده و معلم می‌تواند آن را به صورت فردی و گروهی در کلاس اجرا کند.
- آمادگی برای خواندن سوره: در قسمت اول خواندن کلمات با استفاده از نوار یا لوح فشرده صورت می‌گیرد.

(در صورتی که نوار در دسترس نباشد می توانیم از قبل، کلمات مورد نظر را ضبط کرده و در کلاس از آن استفاده کنیم). در مرحله بعد کلمات داخل جدول بدون استفاده از نوار توسط معلم و دانش آموز، ابتدا به صورت جداخوانی و سپس کل کلمه خوانده می شود. در مرحله آخر دانش آموز باید بتواند کلمات را به تنهایی جداخوانی کرده و در آخر کل کلمه را به صورت مستقل بخواند. مراحل فعالیت های آمادگی برای خواندن سوره به شرح زیر می باشد :

– به جداخوانی و خواندن کلمات گوش دهید.

– کلمات را همراه با آموزگار تکرار کنید.

– اکنون کلمات را به تنهایی جداخوانی کرده و کلمه را به صورت کامل بخوانید.

– **گلی از باغ دین:** این فعالیت صرفاً جهت افزایش آگاهی دانش آموزان بوده و با استناد به آیات و روایاتی از پیامبر گرامی اسلام (ص) و ائمه معصومین (ع)، نکات آموزنده اخلاقی دینی را به فراگیران ارائه می نماید.

– **تمرین ۱:** در این تمرین دانش آموز باید کلمات داده شده را به صورت مستقل بخواند.

– **تمرین ۲:** هدف این فعالیت مرور قواعد قرآنی شامل ساکن، تشدید، تنوین و والی ارائه شده است. دانش آموز ابتدا جداخوانی کلمات را انجام داده و سپس کلمه ی کامل شده را در محل مخصوص یادداشت می نماید. در این تمرین معلم باید نظارت مستقیم بر صحیح بودن نگارش کلمات داشته باشد و در صورت لزوم قاعده مربوط را آموزش دهد.

نحوه ارزشیابی دروس کتاب « آموزش قرآن »

– در رابطه با ارزشیابی دروس قرآنی، «آمادگی برای خواندن سوره ها» (جدا خوانی کلمات) و « تمرین ۲ » هر درس دارای ارزشیابی مستمرند.

– « روخوانی سوره ها » و « تمرین ۱ » هر درس، دارای ارزشیابی مستمر و پایانی هستند.

– فعالیت های « شعر خوانی » و « گلی از باغ دین » برای مطالعه بوده و ارزشیابی نمی گردند.

– سوره ها صرفاً جهت روخوانی بوده و نباید حفظ شوند .

– کلمات معنی شده در انتهای اشعار جهت درک مطلب بوده و مورد ارزشیابی قرار نمی گیرند .

شعر سوره ی ناس

بگو که ای خدایا

پناه من تو هستی

تویی که راه خود را

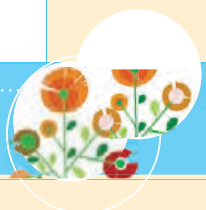
به روی من نبستی

پروردگار انسان

ای خدای مهربان

پناه می آرم به تو

از حمله های شیطان

آمادگی برای خواندن سوره ناس

* دانش آموز عزیز؛ به جداخوانی و خواندن کلمات گوش دهید .

أَعُوذُ	أ	عُو	ذُ
وَسُوَاسِ	وَسَـ	وَ	سِ
خَنَّاسِ	خَنَّـ	نَا	سِ
يُوسُوفِ	يُـ	وَسَـ	وِ
صُدُورِ	صُـ	دُو	رِ
جِنَّةِ	جِنَّـ	نَـ	ةِ

* کلمات را همراه با آموزگار تکرار کنید .

* اکنون کلمات را به تنهایی جداخوانی کرده و هر کلمه را به صورت کامل بخوانید.

درس اول

خواندن سوره ناس

ابتدا به خواندن سوره ناس گوش دهید و سپس آن را تکرار کنید .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١

مَلِكِ النَّاسِ ٢

اِلٰهِ النَّاسِ ٣

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ٤

الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ٥

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ٦

گلی از باغ دین

یاد خدا :

حضرت علی (ع) می فرماید : هر بنده‌ای بخواهد چیزی بخواند یا کاری انجام دهد و «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» بگوید ، در کارش برکت داده می شود.

ما مسلمانان برای شروع هر کاری نام خداوند مهربان را بر زبان می آوریم و می گوئیم :

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ » .

و هنگامی که از نعمت های خداوند استفاده کردیم او را شکر می کنیم و می گوئیم :

« الْحَمْدُ لِلَّهِ »

تمرین ۱

کلمات زیر را بخوانید .

أَعُوذُ - وَسُوَاسٍ - خَنَاسٍ

يُوسُوسُ - صُدُورٍ - جِنَّةٍ

تمرین ۲

یادآوری ساکن: کلمات زیر را مانند نمونه کامل کنید.

وَضَعْنَا	وَ	ضَفْ	نَا
	بِ	نِعِ	مَ
	مِنِ	كِ	نَ
	تَسْ	مَا	عُ
	عَا	نِيَا	هَمِ
	تِنَا	ظُ	رُو
			نَ

شعر سوره ی کوثر

با نام خدا ، خدای زهرا

دل های همه به یاد زهرا

کوثر به جهان خدا عطا کرد

با دست گره گشای زهرا

ره گم نکند هر آنکه در حشر*

دل داده به ماجرای زهرا

آسوده برد تو را بر افلاک*

لطف و کرم و وفای زهرا

گزیده ای از شعر محمد مهدی طریقت با اندکی تغییر

* حشر : گرد آوردن مردم - برانگیختن

* افلاك : آسمان ها

آمادگی برای خواندن سوره کوثر

* دانش آموز عزیز؛ به جداخوانی و خواندن کلمات گوش دهید .

اَعْطَيْنَاكَ	كَ	نَا	طِي	اَع
كُوْثَرَ	رَ	ثَ	كُو	
لِرَبِّكَ	كَ	بِ	رَبِّ	لِ
شَانِكَ	كَ	ئَ	نِ	شَا
اَبْتَرُ	رُ	تَ	اَبْ	

* کلمات را همراه با آموزگار تکرار کنید .

* اکنون کلمات را به تنهایی جداخوانی کرده و هر کلمه را به صورت کامل بخوانید .

درس دوم

خواندن سوره کوثر

ابتدا به خواندن سوره کوثر گوش دهید و سپس آن را تکرار کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكُوثَرَ

۲ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَاَنْحَرْ

۳ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ

گلی از باغ دین

کتاب آسمانی :

حضرت محمد (ص) می فرماید : فرزندم! از خواندن قرآن غافل مباش؛ زیرا که قرآن دل را زنده کرده و از گناه دور می کند.

قرآن کتاب آسمانی ما مسلمانان است . در دین اسلام به خواندن قرآن سفارش زیادی شده است . خداوند مهربان به وسیله آیات قرآن راه درست زندگی کردن را به ما نشان داده است . ما در سوره حمد از او می خواهیم :

« خدایا ما را به راه راست هدایت فرما »

کلمات زیر را بخوانید .

شَانِکَ - هُوَ الْاَبْتَرُ
اَعْطٰیناکَ الْکَوْثَرَ - لِربِّکَ

یادآوری تشدید : کلمات زیر را مانند نمونه کامل کنید .

رَبِّهِمْ	رَبُّ	بُ	هُمُّ
	کَذَّ	ذَ	بَثَّ
	فَ	صَكَّ	لِ
	اَلَّ	لَ	ذِي
	يَا	مُدَّ	دُ
	لُ	كِنَّ	نَ

شعر سوره ی فیل

کی بود کی بود ابرهه؟ چي کار می کرد تو مکه؟

اون آدم خیلی بد سوی مکه حمله کرد

اون یه لشگر، فیل داشت یک سپاه عظیم* داشت

می رفت به سوی مکه تا نابود کنه کعبه

چی شد چی شد یک باره بارون سنگ می باره

یه عالمه ابابیل* اومد رو لشگر فیل

تو پاهشون سنگ دارن با دشمنان جنگ دارن

چی شد چی شد نتیجه؟

دشمنان نابود شدن خاکستر و دود شدن

سوره ی فیل نازل شد قصه ی ما کامل شد

* عظیم : بزرگ

* ابابیل : گروه های مختلفی از پرندگان بودند که به دستور خدا، سنگ حمل می کردند.

آمادگی برای خواندن سوره ی فیل (آیات ۱ تا ۳)

* دانش آموز عزیز؛ به جداخوانی و خواندن کلمات گوش دهید .

بِأَصْحَابِ	بِ	حَا	أَصْ	بِ
كَيْدِهِمْ		هُم	دَ	كَيْ
تَضَلَّلِ		لِ	لِ	تَضْ
عَلَيْهِمْ		هِمْ	لَيْ	عَ
طَيْرًا			رًا	طَيْرَ
أَبَابِلَ	لَ	بِ	بَا	أَ

* کلمات را همراه با آموزگار تکرار کنید .

* اکنون کلمات را به تنهایی جداخوانی کرده و هر کلمه را به صورت کامل بخوانید .

خواندن سوره فیل (آیات ۱ تا ۳)

ابتدا به خواندن سوره ی فیل گوش دهید و سپس آن را تکرار کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۱ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ

۲ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلُّلٍ

۳ وَ أَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ

گلی از باغ دین

سلام کردن :

حضرت محمد (ص) می فرماید : وقتی مسلمانی به مسلمان دیگر سلام می کند و او پاسخ می دهد ، فرشتگان به او درود می فرستند .

در دین ما اسلام ، سلام کردن اهمیت زیادی دارد . ما مسلمانان هر وقت که یکدیگر را می بینیم می گوئیم : « سلام » و جواب سلام یکدیگر را می دهیم .
زمانی هم که می خواهیم از هم جدا شویم ، می گوئیم : « خدا حافظ » و یکدیگر را به خداوند بزرگ می سپاریم .

کلمات زیر را بخوانید.

بِأَصْحَابٍ - كَيْدُهُمْ - تَضَلُّلٍ
عَلَيْهِمْ - طَيْرًا - أَبَابِيلَ

یادآوری تنوین : کلمات زیر را مانند نمونه کامل کنید.

اِيَّةَ	تَنْ	يَ	اَ
	تَنْ	حِ	وَأَ
	دِنْ	سِ	حَا
	شِنْ	رَيْنَ	قَا
		سُنْ	نَفَا
	تُنْ	لِ	كَأَ

آمادگی برای خواندن سوره ی فیل (آیات ۵ و ۴)

* دانش آموز عزیز؛ به جداخوانی و خواندن کلمات گوش دهید .

تَرْمِيهِمْ	تَ	رِ	مِ	هَيْمِ
بِحِجَارَةٍ	بِ	حِ	جِ	رَةِ
سِجِّيلٍ	سِ	جِ	يْ	لٍ
فَجَعَلَهُمْ	فَ	جَ	عَ	لَهُمْ
كَعَصْفٍ	كَ	عَ	فِ	
مَا كُؤِلٍ	مَا	كُ	ؤِ	لٍ

* کلمات را همراه با آموزگار تکرار کنید .

* اکنون کلمات را به تنهایی جداخوانی کرده و هر کلمه را به صورت کامل بخوانید .

درس چهارم

خواندن سوره فیل (آیات ۴ و ۵)

ابتدا به خواندن سوره ی فیل گوش دهید و سپس آن را تکرار کنید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تَرْمِیْهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّیْلِ

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّا كُوِلِ

گلی از باغ دین

صلوات :

خداوند در قرآن می فرماید : خدا و فرشتگانش بر پیامبر درود می فرستند، ای کسانی که ایمان آورده اید، بر او درود فرستید و سلام گوید و کاملاً تسلیم (فرمان او) باشید.

(سوره احزاب - آیه ۵۶)

ما مسلمانان پیامبر گرامی خود ، حضرت محمد (ص) را بسیار دوست داریم و همیشه سعی می کنیم به دستورات ایشان عمل کنیم تا خداوند از ما راضی باشد. ما هر موقع نام پیامبر گرامی (ص) را می شنویم یا می خوانیم ، صلوات می فرستیم و می گوئیم :

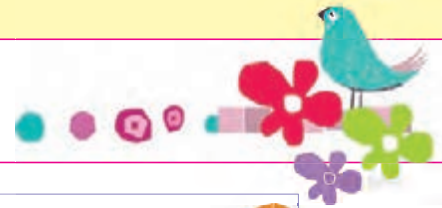
« اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ اٰلِ مُحَمَّدٍ »

کلمات زیر را بخوانید .

تَرْمِيهِمْ - بِحِجَارَةٍ - سَجِيلٍ
فَجَعَلَهُمْ - كَعَصْفٍ - مَاكُولٍ

یادآوری والی: کلمات زیر را مانند نمونه کامل کنید.

بِالصَّبْرِ	رِ	صَبْنِ	بِالصَّنْ
		حَرْ	وَالنَّ
		رِي	يَ
	رِ	عَصْنِ	وَالنَّ
	ةَ	يُو	حَا
	سُ	شَمْنِ	أَلشَّنْ

بهترین راهنما

با قرآن خو بگیر
یاری از او بگیر

آیه هایش بخوان
پند و نیرو بگیر

بهترین یار ماست
همدمی با وفاست

این کتاب خدا
بهترین راهنماست

